

บทที่ 8

การจัดการการเงินและบัญชี

องค์การธุรกิจต่างเผชิญกับการแข่งขันทางธุรกิจที่สูงขึ้นทั้งการแข่งขันภายในประเทศและต่างประเทศ ผู้ประกอบการจำเป็นต้องหากลยุทธ์ต่าง ๆ มาปรับใช้ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดด้วยการนำหลักการจัดการการเงินและบัญชีเข้ามาปรับใช้ในองค์การทำให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้ประกอบการค้าปลีกจำเป็นต้องอาศัยรายงานทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะทางการเงิน งบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสด เพื่อนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของธุรกิจค้าปลีกให้ประสบความสำเร็จ ร่วมกับข้อมูลทางบัญชีที่ถือว่ามีความสำคัญมากต่อร้านค้าปลีกเช่นกันเนื่องจากข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้องจะถูกนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจของผู้ประกอบการค้าปลีกได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของธุรกิจได้ ผู้ประกอบการค้าปลีกจะต้องมีการจัดระบบบัญชี และแนวทางในการควบคุมการปฏิบัติงานภายในธุรกิจให้สอดคล้องกับลักษณะการดำเนินงานของธุรกิจในแต่ละประเภท

ความหมายของการจัดการการเงิน

จากการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการเงิน มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการจัดการการเงินไว้สรุปได้ดังนี้

เสกศักดิ์ จำเริญวงศ์ (2554) กล่าวถึงการจัดการการเงินไว้สรุปได้ว่า การจัดการการเงิน หมายถึง การบริหารเงินสด การบริหารลูกหนี้ และการบริหารสินค้าคงคลังโดยพยายามให้สินทรัพย์เหล่านี้อยู่ในระดับพอเหมาะสามารถมีสภาพคล่องเพียงพอและมีต้นทุนเสียโอกาสต่ำสุด

เฉลิมขวัญ คุรุบุญยงค์ (2556) ได้ให้ความหมายของการจัดการการเงินไว้สรุปได้ว่า การจัดการการเงิน หมายถึง การสร้างความมั่งคั่งสูงสุดให้กับผู้ถือหุ้น โดยการทำให้มูลค่าของธุรกิจสูงที่สุดพิจารณาได้จากราคาหุ้นสามัญและเงินปันผลตอบแทนต่อหุ้น

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปความหมายของการจัดการการเงิน หมายถึง กิจกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการรักษาไว้และการสร้างความมั่งคั่งของธุรกิจโดยคำนึงถึงสภาพคล่องและความเสี่ยงทางการเงินที่เกิดขึ้น

ความสำคัญของการจัดการการเงิน

ปัจจัยในการดำเนินงานของธุรกิจที่สำคัญจะประกอบด้วย 4 M's กับ 1 I ได้แก่ แรงงาน (man) เงินทุน (money) วัสดุดิบ (material) การบริหารจัดการ (management) และเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology) จากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า “เงินทุน” ถือเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการก่อตั้งธุรกิจ เนื่องจากการที่ธุรกิจจะถือกำเนิดขึ้นมาได้ล้วนแต่ต้องเกี่ยวข้องกับการเงินทั้งสิ้น โดยเฉพาะช่วงเริ่มก่อตั้งกิจการที่ต้องมีเงินทุนเพียงพอต่อภาระค่าใช้จ่ายดำเนินงานตามปกติ การจัดการการเงินจึงถือเป็นศาสตร์และศิลป์ของการจัดการที่เกี่ยวข้องกับเงิน กล่าวคือเป็นการจัดการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจสำคัญ ๆ 3 ประการคือ (1) การตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหาเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีอยู่เพื่อนำมาใช้ในการสร้างธุรกิจ (2) การตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้เงินทุนว่าควรลงทุนในสินทรัพย์ประเภทใด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อธุรกิจ และ (3) การตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายเงินปันผล หรืออาจกล่าวได้ว่าการจัดการการเงินเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการจัดสรรทรัพยากรเงินทุนที่มีอยู่อย่างจำกัดของธุรกิจและของบุคคลให้มีประสิทธิภาพและให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในเงื่อนไขและข้อจำกัดของเวลาและความไม่แน่นอนต่าง ๆ (พรพญญา ธวัชมิตรกุล, 2548) ดังนั้น ความเข้าใจในการจัดการการเงินจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีการตัดสินใจทางการเงินที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะทำให้เห็นภาพการดำเนินงานของธุรกิจทั้งในปัจจุบันและอนาคตที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ความรับผิดชอบของผู้จัดการการเงิน

ผู้จัดการการเงินจะมีหน้าที่หลักในการบริหารองค์การเพื่อทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่กิจการ นั่นคือการบริหารเพื่อให้เกิดผลกำไร และขยายกิจการให้เกิดความเจริญเติบโตในอนาคตอันจะส่งผลให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดแก่กิจการ ซึ่งผู้เขียนได้สรุปหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้จัดการการเงินไว้ว่ามี 6 ประการ ดังนี้ (โสภณ พองเพชร, 2552; เฉลิมขวัญ ครุบุญยงค์, 2556; Block & Groffrey, 2002)

1. หน้าที่ในการพยากรณ์และวางแผน (forecasting and planning) ผู้จัดการการเงินจะมีหน้าที่ในการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ขององค์การเพื่อรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการพยากรณ์และวางแผนทางการเงิน ซึ่งการพยากรณ์และการวางแผนสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1.1 การพยากรณ์และวางแผนการเงินระยะสั้น จะเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานภาพทางการเงินของธุรกิจและช่วยให้ธุรกิจสามารถใช้เงินทุนระยะสั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด และรักษาสภาพคล่องของธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือเป็นการคาดการณ์กระแสเงินสดรับและเงินสดจ่ายของธุรกิจว่าเป็นอย่างไร ในแต่ละเดือนธุรกิจมีเงินสดเกินหรือเงินสดขาดมือจำนวนเท่าใด ในกรณีที่เงินสดเกิน ผู้จัดการทางการเงินสามารถวางแผนได้นำเงินสดส่วนเกินนี้ไปลงทุนอย่างไรที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด และในกรณีที่เงินสดขาดมือก็สามารถวางแผนจัดหาแหล่งเงินกู้ยืมที่มีต้นทุนต่ำได้ การพยากรณ์และวางแผนการเงินระยะสั้นนี้ช่วยให้กิจการได้ใช้เงินทุนระยะสั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด และรักษาสภาพคล่องของกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการพิจารณาการตัดสินใจลงทุน ซึ่งกิจการต้องใช้เวลาลงทุนค่อนข้างสูง โดยให้ผลตอบแทนในระยะยาว จึงจำเป็นต้องทำการพิจารณาให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจลงทุน

1.2 การพยากรณ์และวางแผนการเงินระยะยาว จะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลงทุนระยะยาวที่ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมากและผลตอบแทนได้รับในระยะยาว ซึ่งเป็นการตัดสินใจที่ต้องอาศัยความรอบคอบและต้องมีข้อมูลที่แม่นยำประกอบการพิจารณาเพื่อให้การวิเคราะห์นั้นตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด จึงสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. หน้าที่ในการตัดสินใจลงทุนและจัดหาเงินทุน (investment and financial decision) การดำเนินธุรกิจตามปกติย่อมมีประเด็นที่ทำให้ผู้จัดการทางการเงินต้องทำการตัดสินใจใน 2 ลักษณะคือ การตัดสินใจระยะสั้นจะเป็นการที่กิจการจะทำการผลิตขึ้นส่วนเองหรือซื้อจากแหล่งผลิต หรือการตัดสินใจว่าควรยกเลิกสินค้าที่มีผลประกอบการขาดทุนหรือขายสินค้านั้นต่อไป กับ การตัดสินใจระยะยาวจะเป็นการตัดสินใจในโครงการลงทุนต่าง ๆ เช่น การสร้างโรงงานแห่งใหม่เพื่อทดแทนโรงงานเดิม การผลิตสินค้าใหม่เพิ่มเติม เป็นต้น โดยการตัดสินใจจะมีประเด็นที่สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ การตัดสินใจจัดหาเงินทุน และการตัดสินใจใช้เงินลงทุน ด้วยการยึดหลักที่ว่า จะต้องมียอดทุนต่ำที่สุดและความเสี่ยงต่ำที่สุด ดังนี้

2.1 การตัดสินใจลงทุน ซึ่งถือเป็นการตัดสินใจที่สำคัญมากที่สุดเนื่องจากจะเกี่ยวข้องกับการสร้างความมั่งคั่งให้แก่ผู้ถือหุ้น การตัดสินใจจะเริ่มจากการกำหนดจำนวนสินทรัพย์รวมที่ธุรกิจควรจะต้องมีเพื่อจะได้กำหนดจำนวนเงินที่จะลงทุนในสินทรัพย์นั้นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งพิจารณาประเภทของการลงทุนในสินทรัพย์ได้ 2 ทาง คือ 1) การลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน ได้แก่ เงินสด หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด ลูกหนี้การค้า สินค้าคงคลัง เป็นต้น ซึ่งผู้จัดการการเงินต้องตัดสินใจในสินทรัพย์หมุนเวียนแต่ละประเภทในระดับที่ก่อให้เกิด

ความสามารถในการทำกำไรให้แก่ธุรกิจสูงสุดโดยมีสภาพคล่องที่เหมาะสม และ 2) การลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ได้แก่ ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ เครื่องจักร เป็นต้น โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์งบประมาณ (capital budgeting) ที่จะต้องพิจารณาต้นทุนของเงินทุน ความเสี่ยงในการลงทุน และองค์ประกอบและคุณภาพของสินทรัพย์ ทั้งนี้ สินทรัพย์ทั้ง 2 ประเภทนั้นจะมีสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไรแตกต่างกันออกไปโดยสินทรัพย์หมุนเวียนจะมีสภาพคล่องสูงแต่ความสามารถในการทำกำไรจะต่ำ ขณะที่สินทรัพย์ถาวรจะมีสภาพคล่องต่ำแต่ความสามารถในการทำกำไรจะสูง ดังนั้น จึงต้องพิจารณาดัดสินใจลงทุนในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้ธุรกิจเกิดสภาพคล่องควบคู่ไปกับความสามารถในการทำกำไร ซึ่งจะเห็นว่าเป็นการตัดสินใจที่ท้าทายของผู้จัดการทางการเงิน

2.2 การตัดสินใจในการจัดหาเงินทุน ผู้จัดการทางการเงินต้องพิจารณาสัดส่วนของเงินทุนจากหนี้สิน (debt financing) และส่วนของเจ้าของ (equity financing) ให้เหมาะสม ซึ่งแหล่งเงินทุนจากหนี้สินจะมีต้นทุนในรูปของดอกเบี้ยจ่าย ถือเป็นภาระผูกพันทางการเงินอันจะเป็นการเพิ่มความเสี่ยงทางการเงิน หากธุรกิจไม่สามารถดำเนินงานตามที่คาดการณ์ไว้ และแหล่งเงินทุนจากส่วนของเจ้าของจะมีต้นทุนในรูปของเงินปันผล ถือเป็นส่วนที่สร้างความมั่นคงให้กับธุรกิจ เนื่องจากไม่มีภาระผูกพันที่ต้องชำระคืนให้กับเจ้าของเงิน แต่มีต้นทุนสูงกว่าเงินทุนจากแหล่งอื่น เนื่องจากเจ้าของเงินทุนต้องรับผิดชอบการดำเนินงานของธุรกิจ ถ้าผลการดำเนินงานขาดทุน เจ้าของเงินก็จะไม่ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนเลย ฉะนั้น การจะเลือกจากแหล่งใดนั้นก็มีหลักการพิจารณาว่าต้องเป็นแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำที่สุดและความเสี่ยงต่ำที่สุด

3. หน้าที่ในการประสานงานและควบคุม (coordination and control) การปฏิบัติงานผู้จัดการการเงินจะต้องประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินกิจการเพื่อมั่นใจว่ากิจการจะมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ การตัดสินใจทุก ๆ ด้านของกิจการจะต้องมีส่วนสัมพันธ์หรือมีผลกับเรื่องของการเงินเสมอ เช่น การตัดสินใจด้านการตลาดเกี่ยวกับการออกผลิตภัณฑ์ใหม่จะมีผลกระทบต่อความต้องการในการขยายการลงทุน การจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม ผลกระทบต่อความต้องการในการขยายการลงทุน การจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม ผลกระทบต่อนโยบายสินค้าคงคลังและความสามารถในการใช้กำลังการผลิตอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานเหล่านี้จะเกิดประสิทธิภาพได้จะต้องอาศัยการประสานงานกันระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะนำข้อมูลมาช่วยตัดสินใจในการวางแผนอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ขณะเดียวกันก็สามารถควบคุมการดำเนินงานโดยการตรวจสอบและประเมินผลตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้หรือไม่

การควบคุมทางการเงิน จะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ (ภัทรกิตต์ เนตินิยม, 2563)

1. การจัดทำงบประมาณรายปี เป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับตัวเลขที่ได้วางแผนไว้เพื่อหาความแตกต่างและอธิบายความแตกต่าง ตลอดจนเสนอแนะการแก้ไขความแตกต่างในรูปของการจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์

2. การจัดทำการควบคุมภายใน การควบคุมภายใน หมายถึงการจัดวางระบบทางบัญชี และการควบคุมเอกสารทางการเงินให้พร้อมต่อการตรวจสอบและควบคุมเพื่อนำผลการตรวจสอบ และควบคุมมาใช้ประโยชน์ในการบริหารงาน

3. การประเมินผลการดำเนินงาน เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับตัวเลขทางการเงินเพื่อพิจารณาว่าแผนกลยุทธ์ที่ธุรกิจวางไว้สามารถบรรลุผลมากน้อยเพียงไร โดยพิจารณาอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ เช่น อัตราส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI หรือ ROA) หรืออัตราส่วนกำไรขั้นต้น (Profit margin) จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาเปรียบเทียบกับแผนที่วางไว้เพื่อหาแนวทางแก้ไขอย่างเหมาะสม

โดยภาพรวมของการควบคุมทางการเงิน นอกเหนือจากการวิเคราะห์ตัวเลขแล้ว ผู้จัดการยังจำเป็นต้องพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น ความสามารถในการแข่งขันของกิจการเปรียบเทียบกับคู่แข่งชั้น พร้อมกับการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียที่มีต่อธุรกิจ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาเปรียบเทียบกับคู่แข่งชั้นหรืออุตสาหกรรมโดยรวมหรือสภาพโดยรวมทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4. หน้าที่ในการเป็นตัวแทนองค์การทำการติดต่อกับตลาดการเงิน (dealing with the financial market)

ผู้จัดการการเงินจะต้องติดต่อกับตลาดการเงินที่เป็นสื่อกลางทำให้ผู้มีเงินออมกับผู้ที่ต้องการใช้เงินทุนมาพบกัน เพื่อการระดมทุน ซึ่งตลาดการเงินประกอบด้วย 2 ประเภท คือ

4.1 ตลาดเงิน (money market) ทำหน้าที่ในการระดมเงินทุนระยะสั้นที่มีอายุการชำระคืนไม่เกิน 1 ปี โดยการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน แหล่งเงินทุนหรือสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่เป็นตลาดเงินที่สำคัญของไทย ได้แก่ เจ้าหนี้การค้า เงินเบิกเกินบัญชี (overdraft) ตลาดรับซื้อคืนพันธบัตร (repurchase market) และตลาดตราสารพาณิชย์ (commercial paper market) เป็นต้น

4.2 ตลาดทุน (capital market) ทำหน้าที่ในการระดมเงินทุนระยะยาวที่มีอายุการชำระคืนตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป โดยการกู้ยืมระยะยาวจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน ตลาด

หลักทรัพย์ และตลาดทุนนอกระบบ (over the-counter market : OTC) ตลาดทุนที่สำคัญของไทย ได้แก่ เงินกู้ยืมระยะยาวจากธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน และตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น

ดังนั้น ผู้จัดการการเงินต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ของการนำเงินทุนไปลงทุน ถ้านำไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนก็จะจัดหาเงินทุนจากตลาดเงิน ถ้านำไปลงทุนในสินทรัพย์ถาวรก็จะจัดหาเงินทุนจากตลาดทุน และควรเลือกแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำที่สุดและมีความเสี่ยงต่ำที่สุด

5. หน้าที่ในการบริหารความเสี่ยง (risk management)

การดำเนินงานของธุรกิจทุกแห่งล้วนแต่ต้องประสบกับความเสี่ยง ไม่มีการลงทุนใดที่ไม่มีความเสี่ยง ซึ่งสามารถแบ่งความเสี่ยงได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

5.1 ความเสี่ยงที่เป็นระบบ (systematic risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากภายนอกกิจการจะมีผลกระทบต่อสินทรัพย์เกือบทั้งหมดที่มีอยู่ในระบบเศรษฐกิจไม่มากก็น้อย ความเสี่ยงที่เป็นระบบนั้นจะเป็นความเสี่ยงที่ควบคุมไม่ได้แต่สามารถบริหารความเสี่ยงได้ ซึ่งผู้จัดการทางการเงินต้องมีความสามารถในการพยากรณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย (interest rate) หรืออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (foreign exchange rate) การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และการเปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์ เป็นต้น กล่าวคือ ถ้าพยากรณ์ว่าแนวโน้มของอัตราดอกเบี้ยจะเพิ่มสูงขึ้น ผู้จัดการทางการเงินก็จะทำการกู้ยืมเงินโดยใช้อัตราดอกเบี้ยแบบคงที่ (fixed rate) และถ้าพยากรณ์ว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราจะผันผวนมากขึ้น ผู้จัดการทางการเงินก็จะใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงจากตลาดตราสารอนุพันธ์ เช่น การซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (future contract) เป็นต้น

5.2 ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (unsystematic risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายในของกิจการที่มีผลกระทบต่อสินทรัพย์เฉพาะรายเท่านั้น เช่น ความเสี่ยงเรื่องสภาพคล่องของธุรกิจ เป็นต้น ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบนั้นจะเป็นความเสี่ยงที่ควบคุมได้โดยการกระจายการลงทุน (diversification) ซึ่งผู้จัดการทางการเงินต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการการดำเนินงานของธุรกิจในการจัดความเสี่ยงให้หมดไป

6. การตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายเงินปันผล (dividend decision)

การจัดหาเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นนั้นทำให้ธุรกิจมีต้นทุนในรูปของเงินปันผล ซึ่งผู้จัดการทางการเงินจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนเงินที่จัดสรรให้แก่ผู้ถือหุ้นของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับจากการลงทุนในธุรกิจ โดยอัตราการจ่ายเงินปันผลนี้จะเป็นตัวกำหนดกำไรสะสมของธุรกิจ และอัตราการจ่ายเงินปันผลนี้จะเป็นตัวประเมินเบื้องต้นเกี่ยวกับ

เป้าหมายการสร้างความมั่งคั่งสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น และมูลค่าของเงินปันผลที่จะได้กับต้นทุนค่าเสียโอกาสของกำไรสะสม กล่าวคือ ถ้าอัตราการจ่ายเงินปันผลสูงก็ย่อมแสดงว่าธุรกิจมีความสามารถในการสร้างความมั่งคั่งให้แก่ผู้ถือหุ้น เพราะผู้ถือหุ้นจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนที่สูง แต่กำไรสะสมเพื่อนำไปลงทุนต่อก็จะลดลง

บทบาทของผู้จัดการทางการเงินในยุคดิจิทัล

บทบาทของผู้จัดการทางการเงินในยุคปัจจุบันแตกต่างจากในอดีตดังนี้ (ภัทรกิตต์ เนตินิยม, 2563)

1. การเป็นผู้จัดการทางการเงิน ในอดีตผู้จัดการทางการเงินจะเติบโตมากจากทางสายของบัญชีเนื่องจากเห็นว่าการทำงานในขอบเขตหน้าที่ของการเป็นผู้จัดการทางการเงินเกี่ยวข้องกับตัวเลขทางบัญชีหรืองบการเงินเป็นหลัก การทำงานของผู้จัดการทางการเงินในอดีตจึงถูกจำกัดบทบาทในฐานะของการเป็นผู้เชี่ยวชาญ ต่อมาเมื่อมีการแปลผลข้อมูลทางบัญชีเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับผู้จัดการทางการเงินมากขึ้น ทำให้ความจำเป็นของผู้จัดการทางการเงินที่จะต้องมาจากสายบัญชีโดยตรงลดน้อยลง นอกจากผู้จัดการทางการเงินจะต้องมีความรู้ในภาพรวมขององค์การและเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการเงินเป็นการเฉพาะ ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนมุมมองของผู้จัดการทางการเงินจากมุมมองของการเป็นนักบัญชีสู่การเป็นมุมมองของการเป็นนักการเงิน

2. การมีธรรมาภิบาล บทบาทของผู้จัดการทางการเงินในศตวรรษที่ 21 เน้นหนักในเรื่องของการมีธรรมาภิบาลที่ดี (good corporate governance) และความสามารถประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ในองค์การ เช่น ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ ฝ่ายการผลิต ฝ่ายบัญชี ลักษณะดังกล่าวผู้จัดการทางการเงินในศตวรรษที่ 21 จึงมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการเป็นผู้ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายอื่น ๆ ในองค์การมากยิ่งขึ้น โดยใช้ทรัพยากรทางการเงินมาเป็นตัวควบคุมในการบริหารและมององค์การในภาพรวมจากทรัพยากรโดยรวมที่มี เพื่อพิจารณากิจกรรมที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับองค์การมากที่สุด

3. การร่วมกำหนดโครงสร้างขององค์การ บทบาทของผู้จัดการทางการเงินจะถูกกำหนดในนโยบายเรื่องของการเติบโต โดยร่วมประเมินจากการพิจารณาความเป็นไปได้ของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่อาจจะอยู่ในช่วงของภาวะการเติบโตคงที่หรือถดถอย ในภาวะเศรษฐกิจแต่ละช่วงผู้จัดการทางการเงินจะต้องเข้ามาเสนอแนะการตัดสินใจในเรื่องของการควบรวมกิจการ (merger and acquisition) หรือการขายสินทรัพย์ออกไป (divestiture) ดังนั้น บทบาทหน้าที่ของผู้จัดการ

ทางการเงินในศตวรรษที่ 21 จึงเกี่ยวข้องกับการกำหนดโครงสร้างขององค์กรเพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

4. การพยากรณ์เพื่อกำหนดแผนการดำเนินงาน การทำหน้าที่ของผู้จัดการทางการเงินในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากอดีตที่ผ่านมาเนื่องจากสภาพแวดล้อมขององค์กรมีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การวางแผนในลักษณะของการวางแผนเป็นรายปีเพียงอย่างเดียวไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนอย่างรวดเร็วจึงทำให้จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพยากรณ์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรอย่างใกล้ชิด และนำผลของการประมาณการความต้องการใช้เงินทุนมาเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อทำการประเมินและทบทวนแผนต่าง ๆ ซึ่งผู้จัดการทางการเงินเกี่ยวข้องโดยตรงและควบคุมโครงสร้างเงินทุนของธุรกิจไม่ให้เกิดความเสี่ยงเมื่อเปรียบเทียบกับสภาพแวดล้อมที่อาจจะทำให้ธุรกิจประสบปัญหาถึงขั้นล้มละลาย (bankruptcy)

5. การตรวจสอบติดตามผล การที่ผู้จัดการทางการเงินทำหน้าที่ประสานเพื่อกำหนดให้การจัดหาเงินทุนมีต้นทุนที่ต่ำที่สุด การจะทำให้นโยบายการทำงานของธุรกิจเป็นไปอย่างเกิดสัมฤทธิ์ผล ผู้จัดการทางการเงินจะต้องวางระบบการควบคุมภายในผ่านระบบงบประมาณและมีการติดตามงบประมาณต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด ภายใต้นโยบายบัญชีอย่างเป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับและรักษามาตรฐานการทำงานของธุรกิจให้เป็นไปตามมาตรฐานทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ในปัจจุบันการนำดัชนีตัวชี้วัด (key performance index: KPI) มาใช้ประเมินผลก็มักจะถูกอ้างอิงจากข้อมูลทางการเงิน ซึ่งผู้จัดการทางการเงินจะต้องเข้าไปมีบทบาทในการกำหนดมาตรฐานการวัดผลอย่างสมเหตุสมผล

6. การสนับสนุนการสร้างเครือข่ายสื่อสาร นอกเหนือจากการบริหารองค์กรโดยรวมแล้ว ผู้จัดการทางการเงินยังเกี่ยวข้องโดยตรงกับการสนับสนุนเพื่อสร้างเครือข่ายการสื่อสาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารงานในส่วนของการสร้างบุคลากรเพราะเป็นการใช้ทรัพยากรทางการเงินขององค์กรโดยรวม เนื่องจากผู้จัดการทางการเงินจะต้องเข้าไปเป็นผู้สนับสนุนและสร้างความเข้าใจกับคณะกรรมการของบริษัทให้เห็นความสำคัญของการมีจริยธรรมในองค์กร ซึ่งหมายถึงความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส ความเคารพต่อผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ขององค์กร โดยการสร้างเครือข่ายการสื่อสารและยกระดับความสำคัญในเรื่องของการมีจริยธรรมให้เป็นหัวข้อขององค์กรมิใช่หัวข้อของฝ่ายบริหารฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นการเฉพาะ

รายงานทางการเงิน

การรายงานทางการเงินเป็นกระบวนการสื่อสารข้อมูลทางการเงินที่ได้มาจากระบบบัญชีในรูปของงบการเงินที่ ประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสด เป็นต้น รายงานทางการเงินจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เพื่อการบริหารงานเป็นอย่างมาก เนื่องจากรายงานทางการเงินที่มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันสมัยต่อการนำไปใช้จะช่วยให้การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รายงานทางการเงินในรูปของงบการเงิน แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้ (พรรณูภา ฐวณิมิตรกุล, 2548; โสภณ ฟองเพชร, 2552; เฉลิมขวัญ ครุบุญญงค์, 2556)

1. งบแสดงฐานะทางการเงิน

งบแสดงฐานะทางการเงิน (balance sheet) เป็นรายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงสถานะภาพทางการเงินของธุรกิจ ณ วันใดวันหนึ่ง แสดงมูลค่าของสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ งบแสดงฐานะทางการเงิน ประกอบด้วย 3 หมวดบัญชี

1) สินทรัพย์ หมายถึง ทรัพย์สินที่มีอยู่ในกิจการทั้งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน ซึ่งบุคคลหรือกิจการเป็นเจ้าของ ประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียน และสินทรัพย์ถาวร

สินทรัพย์หมุนเวียน (current assets) เป็นเงินสดหรือสินทรัพย์อื่น ๆ ที่มีสภาพคล่องและสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว ได้แก่ เงินสด หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด ลูกหนี้การค้า ตัวเงินรับ สินค้าคงเหลือ และค่าใช้จ่ายล่วงหน้า เป็นต้น

สินทรัพย์ถาวร (fixed assets) เป็นสินทรัพย์ที่ใช้ประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจ โดยมีอายุการใช้งานมากกว่า 1 ปี ได้แก่ ที่ดิน อาคาร สำนักงาน รถยนต์ เครื่องใช้สำนักงาน เป็นต้น

2) หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันที่ธุรกิจต้องชำระให้แก่บุคคลอื่นที่เกิดจากการซื้อสินค้าหรือบริการเป็นเงินเชื่อ และการกู้ยืมเงินทุน เป็นต้น โดยชำระในรูปแบบของเงินสด หรือสินทรัพย์อื่น ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียน และหนี้สินระยะยาว

หนี้สินหมุนเวียน (current liabilities) เป็นภาระผูกพันของธุรกิจที่จะต้องชำระคืนเงินกู้ยืมภายในระยะเวลา 1 ปี ได้แก่ เจ้าหนี้การค้า ตัวเงินจ่าย ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เป็นต้น

หนี้สินระยะยาว (long-term liabilities) ภาระผูกพันของธุรกิจที่จะต้องชำระคืนเงินกู้ยืมภายในระยะเวลามากกว่า 1 ปีขึ้นไป ได้แก่ เงินกู้ยืมระยะยาว หนี้กู้ และเงินกู้ระยะยาว เป็นต้น

3) ทุนหรือส่วนของผู้เจ้าของ (shareholders' equity) หมายถึง ส่วนได้ส่วนเสียคงเหลือในสินทรัพย์ของกิจการภายหลังหักสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ หรือหนี้สินทั้งสิ้นที่มีต่อกิจการออก

แล้ว นั่นคือ ส่วนของเจ้าของ หรืออาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า “สินทรัพย์สุทธิ” ประกอบด้วยทุนเรือนหุ้น ส่วนเกินทุน และกำไรสะสม

ทุนเรือนหุ้น (share capital) คือส่วนของเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นนำมาลงทุนไว้เมื่อเริ่มตั้งกิจการหรือเมื่อมีการเพิ่มทุน ได้แก่ ทุนจดทะเบียน และทุนที่ชำระแล้ว

ส่วนเกินทุน (additional paid-in capital) ประกอบด้วยส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ คือเงินที่ได้จากการขายหุ้นบุริมสิทธิส่วนที่สูงกว่ามูลค่าที่จดทะเบียนไว้ และส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ คือเงินที่ได้จากการขายหุ้นสามัญส่วนที่สูงกว่ามูลค่าที่จดทะเบียนไว้

กำไรสะสม (retained earning) หมายถึง ผลกำไรที่เกิดจากการดำเนินงาน ประกอบด้วยกำไรสะสมจัดสรรแล้ว และกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรร

จากตารางที่ 13.1 แสดงงบแสดงฐานะทางการเงินของร้านขนมไทยมาลี มีสินทรัพย์สุทธิ 280,000 บาท หนี้สินหมุนเวียน 35,000 บาท หนี้สินระยะยาว 200,000 บาท และส่วนของผู้ถือหุ้น 45,000 บาท

ตารางที่ 8.1 งบแสดงฐานะทางการเงิน

ร้านขนมไทยมาลี		
งบแสดงฐานะทางการเงิน		
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560		
หน่วย : บาท		
สินทรัพย์		
(1) สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสด	210,000	
ลูกหนี้การค้า	20,000	
สินค้าคงเหลือ	10,000	240,000
(2) สินทรัพย์ถาวร		
เครื่องใช้ของร้าน	80,000	
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้ของร้าน	40,000	40,000
รวมสินทรัพย์		280,000
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
(3) หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้การค้า	5,000	
เงินเดือนค้างจ่าย	30,000	35,000
(4) หนี้สินระยะยาว		
เงินกู้ระยะยาว	200,000	200,000
(5) ส่วนของผู้ถือหุ้น		
กำไรสะสม	45,000	45,000
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		280,000

2. งบกำไรขาดทุน

งบกำไรขาดทุน (profit and loss statement) หมายถึง รายงานทางการเงินที่แสดงผลการดำเนินงานของกิจการว่ามีกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิเท่าใดในหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี โดยแสดงรายละเอียดของรายได้และค่าใช้จ่าย หากภายในรอบระยะเวลาบัญชีธุรกิจมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย แสดงว่าธุรกิจมีกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน ในทางตรงกันข้ามหากธุรกิจมีค่าใช้จ่าย

มากกว่ารายได้ แสดงว่าธุรกิจขาดทุนสุทธิจากการดำเนินงาน ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์จากสมการต่อไปนี้

$$\text{รายได้} - \text{ค่าใช้จ่าย} = \text{กำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ}$$

ส่วนประกอบของรายการทางการเงินที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุน ประกอบด้วย

1) รายได้ (revenue) หมายถึง การเพิ่มขึ้นของผลตอบแทนทางเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปของกระแสเงินสดเข้าหรือการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น นอกจากนี้รายได้นี้ยังรวมถึงผลกำไรและรายได้ที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมตามปกติของธุรกิจ แต่ไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจากเจ้าของ รายได้ในงบกำไรขาดทุนจะแสดงรายการดังนี้

1.1) รายได้จากการขาย (revenue from sales) หมายถึง รายได้ที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจหลักของกิจการ ได้แก่ รายได้จากการขายสินค้า และรายได้จากการให้บริการ

1.2) รายได้อื่น (others income) หมายถึง รายได้ที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินธุรกิจหลักของกิจการ เช่น กำไรจากการขายสินทรัพย์ เงินปันผลรับ เป็นต้น

2) ค่าใช้จ่าย (expenses) หมายถึง การลดลงของผลตอบแทนทางเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปของกระแสเงินสดออกหรือการลดลงของสินทรัพย์ หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของลดลง นอกจากนี้ยังรวมถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมตามปกติของธุรกิจ แต่ไม่รวมถึงการปันส่วนทุนให้เจ้าของ ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนจะแสดงรายการดังนี้

2.1) ต้นทุนขาย (cost of sales) หมายถึง ต้นทุนของสินค้าหรือบริการที่ขาย

2.2) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (operating expenses) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของธุรกิจ เช่น เงินเดือน ค่าโฆษณา ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า เป็นต้น ประกอบด้วย

2.2.1) ค่าใช้จ่ายในการขาย (selling expenses) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการขายสินค้า เช่น เงินเดือนพนักงาน ค่าขนส่ง ค่าโฆษณา ค่านายหน้า เป็นต้น

2.2.2) ค่าใช้จ่ายในการบริหาร (administrative expenses) หมายถึง ค่าใช้จ่ายจากการบริหารธุรกิจ เช่น เงินเดือนผู้บริหาร ค่าเช่าสำนักงาน ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ ถาวร ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า เป็นต้น

2.3) ต้นทุนทางการเงิน (finance costs) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการก่อหนี้สินของธุรกิจ เช่น ดอกเบี้ยจ่าย ส่วนลดตัวเงิน เป็นต้น

2.4) ภาษีเงินได้ (income tax) หมายถึง ภาษีเงินได้นิติบุคคลหรือภาษีเงินได้บุคคลตามประมวลรัษฎากร

จากตารางที่ 13.2 แสดงงบกำไรขาดทุนของร้านขนมไทยมาลี มียอดขายสุทธิ 1,750,000 บาท ต้นทุนขาย 515,000 บาท ทำให้เกิดกำไรขั้นต้น 1,235,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 410,000 บาท มีกำไรสุทธิ 577,500 บาท

ตารางที่ 8.2 งบกำไรขาดทุน

ร้านขนมไทยมาลี งบกำไรขาดทุน สำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560				
หน่วย : บาท				
1) ขาย				1,800,000
หัก ราคิน			20,000	
ส่วนลดจ่าย			30,000	50,000
ขายสุทธิ				1,750,000
2) หัก ต้นทุนขาย :				
สินค้าคงเหลือต้นงวด			30,000	
บวก ซื้อ		520,000		
บวก ค่าขนส่งเข้า		50,000		
		570,000		
หัก ส่วนลดรับ	25,000			
สินค้าที่ไว้เพื่อขาย			575,000	
หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด			60,000	515,000
กำไรขั้นต้น				1,235,000
3) หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน :				
ค่าใช้จ่ายในการขาย			170,000	
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร			240,000	410,000
กำไรจากการดำเนินงาน				825,000
หักภาษีเงินได้ (30%)				247,500
4) กำไรสุทธิ				577,500

3. **งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของ** (statement of changes in owner's equity) เป็นงบที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของเจ้าของในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีประกอบด้วยรายการส่วนของเจ้าของยกมาในวันต้นงวด รวมกับรายการที่ทำให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้นหรือลดลงในระหว่างงวด

4. **งบกระแสเงินสด** (cash flow statement) หมายถึงงบการเงินที่แสดงการเคลื่อนไหวของเงินสดและรายการที่เทียบเท่าเงินสดของกิจการในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง งบกระแสเงินสดจะแสดงเงินสดที่ได้รับและจ่ายออกไปที่เกิดขึ้นตาม 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุนและกิจกรรมจัดหาเงิน

5. **หมายเหตุประกอบงบการเงิน** (note to financial statement) ตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 38/2550 เรื่องมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 (ปรับปรุง 2550) ได้ให้คำจำกัดความของหมายเหตุประกอบงบการเงิน (note of financial statement) ว่าหมายถึง ข้อมูลที่นำเสนอเพิ่มเติมจากที่แสดงในงบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของเจ้าของ และงบกระแสเงินสด หมายเหตุประกอบงบการเงินให้ข้อมูลเกี่ยวกับคำอธิบายรายการรายละเอียดของรายการต่าง ๆ ที่แสดงในงบการเงินและข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่ไม่เข้าเกณฑ์การรับรู้รายการในงบการเงินที่นำเสนอ ดังนั้น หมายเหตุประกอบงบการเงิน จะประกอบด้วย

5.1 **นโยบายการบัญชี** (accounting policies) หมายถึง หลักการ หลักเกณฑ์ ประเพณีปฏิบัติ กฎ และวิธีปฏิบัติ เฉพาะที่กิจการใช้ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน

5.2 **คำอธิบายอื่น** หมายถึง รายละเอียดเพิ่มเติมของรายการต่าง ๆ ที่แสดงไว้ในงบการเงิน และข้อมูลอื่น ๆ ที่ไม่เข้าเกณฑ์การรับรู้รายการในงบการเงินที่นำเสนอ

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

รายงานทางการเงินเป็นรายงานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารธุรกิจ ซึ่งรายงานทางการเงินจะมาจากการวิเคราะห์งบการเงินนั่นเอง ผู้ประกอบการค้าปลีกควรให้ความสำคัญกับการนำหลักการอัตราส่วนทางการเงินมาใช้ในการบริหารจัดการร้านค้าปลีก สามารถแบ่งอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ (พรรณูภา ชูนิมิตรกุล, 2548; โสภณ พองเพชร, 2552; เฉลิมขวัญ ครุบุญญงค์, 2556; นิตยสารการเงินและการลงทุน, 2560)

1. **อัตราการหมุนของสินทรัพย์รวม** (total asset turnover) เป็นอัตราส่วนระหว่างยอดขายสุทธิกับสินทรัพย์รวม อัตราส่วนนี้จะบอกให้กิจการทราบว่าสามารถใช้สินทรัพย์ประเภท

ต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ในรูปของยอดขายได้เป็นกี่เท่าของสินทรัพย์ทั้งหมด สูตรของการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราการหมุนของสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{ยอดขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

(เท่า)

จากตารางที่ 13.1 และ 13.2 แทนค่าจากสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนของสินทรัพย์รวม} = \frac{1,750,000}{280,000}$$

(เท่า)

อัตราการหมุนของสินทรัพย์รวมของร้านขนมไทยมาลี ได้เท่ากับ 6.25 เท่า

2. อัตราส่วนกำไรสุทธิ (net profit margin ratio) เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิกับยอดขายสุทธิ อัตราส่วนนี้จะบอกให้กิจการทราบถึงความสามารถในการกำไรสุทธิของกิจการว่ามีกำไรสุทธิคิดเป็นร้อยละเท่าใดของยอดขายสุทธิ สูตรของการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขายสุทธิ}} \times 100$$

(%)

จากตารางที่ 13.1 และ 13.2 แทนค่าจากสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิ} = \frac{577,500}{1,750,000} \times 100$$

(%)

อัตราส่วนกำไรสุทธิของร้านขนมไทยมาลี ได้เท่ากับ 33%

3. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (return on total asset: ROA) เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิกับสินทรัพย์รวม อัตราส่วนนี้บอกให้กิจการทราบว่าใน 1 รอบระยะเวลาบัญชีกิจการมีกำไรสุทธิคิดเป็นร้อยละเท่าใดของสินทรัพย์รวมทั้งหมด ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นประสิทธิภาพในการหากำไรจากการลงทุนในสินทรัพย์รวม สูตรของการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times 100$$

จากตารางที่ 13.1 และ 13.2 แทนค่าจากสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (\%)} = \frac{577,500}{280,000} \times 100$$

อัตราส่วนกำไรสุทธิของร้านขนมไทยมาลี ได้เท่ากับ 206.25%

แหล่งที่มาของเงินทุน

ตลาดการเงินมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วพบว่าการเปลี่ยนแปลงและมีตลาดเกิดใหม่อันเนื่องมาจากความเติบโตทางเศรษฐกิจ การเงินและเทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการค้าปลีกต้องทำความรู้จักเพื่อใช้ประโยชน์ในการใช้ตลาดการเงินในการระดมเงินทุนสำหรับการดำเนินงานทางธุรกิจให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนี้ (พรรณูภา ชูวนิมิตรกุล, 2548; เฉลิมขวัญ ครูบุญญงค์, 2556)

ประเภทของแหล่งเงินทุนจำแนกตามระยะเวลาได้ 2 ประเภท คือ

1. เงินทุนระยะสั้น (short term financing) หมายถึง เงินทุนที่องค์การธุรกิจจัดหา เพื่อใช้ดำเนินงาน มีกำหนดระยะเวลาจ่ายคืนไม่เกิน 1 ปี ได้แก่ การจัดหาทรัพย์สินหมุนเวียน จ่ายเงินเดือนพนักงาน ซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตแหล่งในการจัดหาเงินทุนระยะสั้น ได้แก่

1.1 ธนาคารพาณิชย์ การจัดหาเงินทุนระยะสั้นจากธนาคารพาณิชย์ขององค์การ ธุรกิจ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1.1 การเบิกเงินเกินบัญชีธนาคาร คือ องค์การธุรกิจมีบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทกระแสรายวันเมื่อองค์การธุรกิจมีความต้องการเงินทุนระยะสั้น สามารถทำข้อตกลงกับธนาคารขอเบิกเงินมากกว่าจำนวนที่ฝากไว้ โดยธนาคารอาจขอให้ใช้หลักทรัพย์บุคคลมาค้ำประกัน และธนาคารคิดดอกเบี้ยจากจำนวนเงินที่เบิกเกินบัญชีเงินฝากไปใช้

1.2 การนำสินค้ายหรือใบรับสินค้าค้ำประกันการกู้ คือ องค์การธุรกิจกู้เงินจากธนาคารโดยนำสินค้ายหรือสลักหลังใบรับสินค้าเป็นหลักประกันการกู้เงินจากธนาคาร กำหนดการชำระเงินเมื่อจำหน่ายสินค้าได้

1.2.1 เอกสารเครดิต คือองค์การธุรกิจใช้เอกสารเครดิตในการกู้เงินจากเจ้าหนี้ เอกสารที่ใช้ในการกู้ระยะสั้นได้แก่ เช็คลงวันที่ล่วงหน้า การขายลดตัวเงินให้ธนาคารหรือสถาบันการเงิน ออกตัวสัญญาใช้เงินให้เจ้าหนี้

1.3 สินเชื่อทางการค้า คือ องค์การธุรกิจจัดหาเงินทุนระยะสั้นได้ตามประเพณีการค้า โดยการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ ได้สินค้าก่อนชำระหนี้ภายหลัง หรือการรับรองตัวแลกเงินที่เจ้าหนี้เป็นผู้ออก

ข้อดีของแหล่งเงินทุนระยะสั้น

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนที่จัดหาได้ง่าย
- 2) อาจได้รับพิจารณาสินเชื่อได้ง่ายกว่าเมื่อเทียบกับการจัดหาแหล่งเงินทุนระยะยาว เพราะแหล่งเงินทุนระยะสั้นหลายแหล่งมีเงื่อนไขที่ยืดหยุ่นกว่า เช่น ไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
- 3) มีค่าใช้จ่ายในรูปของดอกเบี้ยน้อยกว่าแหล่งเงินทุนระยะยาว

ข้อเสียของแหล่งเงินทุนระยะสั้น

- 1) ด้วยระยะเวลาของการกำหนดชำระหนี้ที่สั้นกว่า ในกรณีธุรกิจหมุนเวียนเงินไม่ทัน อาจชำระหนี้ไม่ตรงตามกำหนด ส่งผลให้ถูกบันทึกประวัติเครดิตบูโรที่ไม่ดีได้
- 2) เงื่อนไขที่ยืดหยุ่นกว่า จำนวนเงินที่จัดหาได้ในแหล่งเงินทุนระยะสั้นก็มักจะไม่ใช่จำนวนที่ใหญ่มาก

2. เงินทุนระยะยาว (long term financing) หมายถึง เงินทุนที่องค์การธุรกิจจัดหามีกำหนดระยะเวลาจ่ายคืนเกินกว่า 5 ปี แหล่งในการจัดหาเงินทุนระยะยาว ได้แก่

2.1 เจ้าของทุน โดยการเพิ่มทุนของเจ้าขององค์การธุรกิจประเภทเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน และการออกจำหน่ายหุ้นทุนขององค์การธุรกิจ ประเภทบริษัทจำกัด หุ้นทุนของบริษัท ได้แก่

2.1.1 หุ้นสามัญ บริษัทออกหุ้นสามัญจำหน่ายให้แก่ประชาชน เพื่อนำเงินไปเป็นทุนของบริษัท โดยผู้ถือหุ้นสามัญมีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมบริษัท และได้รับเงินปันผลในกรณีบริษัทมีกำไร แต่อัตราเงินปันผลของหุ้นสามัญไม่กำหนดแน่นอน

2.1.2 หุ้นบุริมสิทธิ บริษัทออกหุ้นบุริมสิทธิจำหน่ายให้แก่ประชาชน เพื่อนำเงินไปเป็นทุนของบริษัท โดยผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิไม่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมบริษัท และรับเงินปันผลเป็นอัตราแน่นอน

2.2 ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น องค์การธุรกิจสามารถจัดหาเงินทุนระยะยาวได้โดยการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น โดยมีหลักทรัพย์ค้ำประกันในการกู้ยืม เช่น ที่ดิน อาคาร เป็นต้น

2.3 พันธบัตร องค์การธุรกิจสามารถจัดหาเงินทุนระยะยาวได้ โดยออกเอกสารจำหน่ายให้แก่ประชาชน ผู้ถือพันธบัตรมีสภาพเป็นเจ้าหนี้ของ องค์การธุรกิจ ผลตอบแทนที่ได้รับคือ ดอกเบี้ยที่มีอัตราแน่นอน ไม่ว่าองค์การธุรกิจจะมีกำไรหรือขาดทุน

2.4 การกู้ยืมจากรัฐบาล รัฐบาลมีนโยบายให้องค์การธุรกิจขนาดเล็กกู้ระยะยาวโดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ เพื่อส่งเสริมการขยายตัวของธุรกิจ

ข้อดีของแหล่งเงินทุนระยะยาว

- 1) ได้รับวงเงินที่สูงกว่า
- 2) ระยะเวลาครบกำหนดชำระหนี้ยาวนานกว่า
- 3) ช่วยให้ผู้ประกอบกิจการวางแผนการเงินภายในธุรกิจในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสียของแหล่งเงินทุนระยะยาว

- 1) การจัดเตรียมเอกสารในการขอเงินทุนระยะยาวมีความยุ่งยากและซับซ้อนกว่า
- 2) ใช้เวลาในการพิจารณานานกว่า เงื่อนไขที่ยืดหยุ่นน้อยกว่าเนื่องจากมีความเสี่ยงต่อผู้ปล่อยสินเชื่อมากกว่าเช่น ต้องใช้สินทรัพย์ค้ำประกัน

หลักการบัญชีเบื้องต้น

การบัญชีเป็นกระบวนการของการจัดเตรียมและรวบรวมข้อมูลทางการเงิน และข้อมูลทั่วไปที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของธุรกิจ โดยผู้ประกอบการค้าปลีกควรมีการจัดเก็บบันทึกการขายสินค้าที่นำเข้ามาขายในร้านและสินค้าที่ขายออกไปในแต่ละวันว่าเป็นสินค้าใด มีจำนวนเท่าไร ขายไปในราคาเท่าไร ทั้งนี้เพื่อเราจะได้ทราบยอดขายและนำตัวเลขที่ได้นั้นมา

คำนวณเป็นรายรับและรายจ่ายของแต่ละวันหรือแต่ละเดือน นอกจากจะรู้ตัวเลขต้นทุนและกำไรแล้วยังสามารถนำข้อมูลที่ได้มาบริหารสินค้าเข้าร้านได้ด้วยการวิเคราะห์ยอดขายของสินค้าว่าสินค้าใดขายดีและสินค้าใดขายไม่ดี เพื่อที่จะได้นำมาตัดสินใจว่าควรจะนำสินค้าประเภทใด เป็นจำนวนเท่าใดเข้าร้าน ดังนั้น ผู้ประกอบการค้าปลีกจำเป็นต้องมีความเข้าใจในรายละเอียดที่ปรากฏอยู่ในรายงานทางบัญชี ดังนี้ (ค่านาย อภิปรัชญาสกุล, 2557; รัชนก พวงธนะสาร, 2560; Kemp & Waybright, 2013)

1. รูปแบบธุรกิจ (business entity) รูปแบบของธุรกิจในการดำเนินงานจะต้องแยกออกจากเจ้าของธุรกิจอื่น ๆ ธุรกิจจึงมีสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นแยกออกจากกัน ส่วนตัว รูปแบบธุรกิจจะอยู่ในรูปกิจการเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด ดังนั้น จำเป็นต้องระบุรูปแบบธุรกิจไว้ในงบการเงินด้วย

2. การดำรงอยู่ของธุรกิจ (going concern) หมายถึง การดำเนินธุรกิจของกิจการจะดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และดำรงอยู่ต่อไปในอนาคต โดยมีข้อสมมติว่ากิจการไม่มีเจตนาที่จะเลิกกิจการ หรือลดขนาดการดำเนินงานของกิจการลง

3. รอบระยะเวลาบัญชี (accounting period) หมายถึง รอบระยะเวลาการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งจะต้องนำข้อมูลทางการเงินมาจัดทำงบการเงิน รอบระยะเวลาบัญชีจะมีระยะเวลาเท่ากับ 12 เดือน ส่วนใหญ่นิยมใช้วันเริ่มต้น และวันสิ้นสุดของรอบระยะเวลาบัญชีตามปีปฏิทิน

4. หลักการบัญชีคู่ (double-entry book-keeping or double-entry system) เป็นวิธีการที่ใช้ปฏิบัติในการบันทึกการบัญชีต่าง ๆ ลงในสมุดรายวันทั่วไป สมุดบัญชีแยกประเภท ตลอดจนเอกสารที่เป็นหลักฐานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถเสนอรายงานทางการเงินได้อย่างถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์ โดยจะบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่ซึ่งแต่ละรายการจะเกี่ยวข้องกับบัญชีทั้งสองด้าน คือด้านเดบิตกับด้านเครดิตด้วยจำนวนเงินที่เท่ากัน และจะมีผลทำให้เกิดดุลขึ้นในตัวเอง

5. รายการค้า (transaction) เป็นการวิเคราะห์รายการค้าที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของธุรกิจในแต่ละวันว่าจะมีผลกระทบต่อบัญชีสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของผู้ถือหุ้น รายได้ และค่าใช้จ่ายอย่างไร ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการได้ โดยข้อมูลทางการเงินเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนและการตัดสินใจของผู้บริหาร เจ้าของกิจการ เจ้าหนี้ และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

6. หลักคงค้าง (accruals) หลักการนี้ถือว่าเมื่อมีรายได้หรือค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นแล้ว แม้จะไม่มี การรับเงินหรือจ่ายเงินในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นก็ตามก็ต้องบันทึกรายการที่เกิดขึ้นในงวด บัญชีนั้น ๆ ด้วย

7. การบัญชี (accounting) เป็นการรวบรวมรายการค้าทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ สินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ ค่าใช้จ่าย และผลกำไรหรือขาดทุนของธุรกิจ โดยจะมีการบันทึก รายการดังกล่าวให้เป็นหมวดหมู่และสรุปผลรายการทางการเงินที่สำคัญ โดยการบันทึกรายการลงใน สมุดรายวันทางด้านเดบิตและด้านเครดิตตามลำดับ และแยกออกเป็นหมวดหมู่ในรูปของบัญชี แยกประเภท ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

7.1 บัญชีส่วนบุคคล (personal account) หรือบัญชีแยกประเภทย่อย ประกอบด้วย รายการค้าที่เกี่ยวข้องในแต่ละบุคคล หรือแต่ละหน่วยงาน เช่น บัญชีลูกหนี้-ร้านพงษ์เพชร บัญชี เจ้าหนี้-นายมั่นคง เป็นต้น

7.2 บัญชีแท้ (real account) เป็นการบันทึกรายการเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วน ของทุนของกิจการ เช่น การบันทึกรายการบัญชีเงินสด อาคาร เครื่องใช้สำนักงาน และเจ้าหนี้ เป็นต้น

7.3 บัญชีในนาม (nominal account) เป็นบัญชีกำไรขาดทุนที่เปิดขึ้นมาใช้ชั่วคราว ตอนเปิดบัญชีเพื่อโอนปิดบัญชีรายได้ และค่าใช้จ่ายเข้าบัญชีกำไรขาดทุน เพื่อบำเหน็จผลกำไร หรือขาดทุนจากการดำเนินงาน หลังจากนั้นจึงโอนปิดบัญชีกำไรขาดทุนไปยังบัญชีทุน

8. สมการบัญชี (accounting equation) หรือสมการงบแสดงฐานะทางการเงินจะแสดง ยอดรวมของสินทรัพย์ที่เท่ากับยอดรวมของหนี้สินและส่วนของทุน สมการบัญชีสามารถแสดงได้ ดังนี้

$$\text{สินทรัพย์ (Assets)} = \text{หนี้สิน (Liabilities)} + \text{ส่วนของทุน (Capital)}$$

การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย

การจัดทำบัญชีอย่างง่ายจะเป็นการประยุกต์หรือนำรูปแบบการบันทึกบัญชีตาม มาตรฐานการบัญชีมาปรับใช้ให้เหมาะกับกิจการเจ้าของคนเดียวหรือกิจการขนาดเล็ก เช่น ร้านค้าปลีก ร้านค้าส่ง ร้านค้าออนไลน์ ร้านกาแฟ ร้านเบเกอรี่ ร้านขายขนมไทย เป็นต้น หาก ผู้ประกอบการร้านมีการบันทึกบัญชีอย่างสม่ำเสมอและเป็นปัจจุบันแม้จะมีเพียงบัญชีรายรับ

รายจ่ายบัญชีเดียวก็สามารถใช้เป็นเครื่องมือบริหารทำให้กิจการมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงและมีผลกำไรได้ตามที่คาดหวัง ซึ่งจะยกตัวอย่างการบันทึกบัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำไปปรับใช้กับกิจการของตนเองได้ง่ายยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างร้านขนมไทยมาลี มีรายรับและรายจ่ายในวันที่ 1 และ 2 เมษายน 2560 ดังนี้ (ไฟล์เวิร์กเคอร์คอร์ดทคอม, 2561)

บัญชีรายรับ-รายจ่าย
ร้านขนมไทยมาลี
ประจำวันที่ 1 – 2 เมษายน 2560

วัน/เดือน/ปี	รายการ	รายรับ (บาท)	รายจ่าย (บาท)	คงเหลือ (บาท)	หมายเหตุ
1 เม.ย. 2560	จำหน่ายขนมปั้นลืบ	2,400		2,400	
	จำหน่ายขนมมงคล ในงานแต่งงาน	10,000		12,400	
	ซื้อไข่ไก่		400	12,000	
	ซื้อแป้งข้าวเจ้า		600	11,400	
	ซื้อมะพร้าวขูดขาว		550	10,850	
2 เม.ย. 2560	จำหน่ายขนมลูกชุบ	3,000		13,850	
	จำหน่ายขนมฝอยทอง	4,000		17,850	
	ซื้อใบเตย		200	17,650	
	ซื้อน้ำตาลมะพร้าว		1,200	16,450	

การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายข้างต้นจะมีรายละเอียดหรือข้อมูลตัวเลขให้ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกได้นำไปใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน เช่น

1. สามารถรับรู้ยอดเงินสดคงเหลือในมือของแต่ละวัน
2. ทราบยอดรายรับว่ามาจากด้านใดบ้างทำให้สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อบริหารกิจการให้มีรายได้เพิ่มขึ้น
3. ทราบยอดรายจ่ายและสามารถควบคุมค่าใช้จ่ายให้ลดลงทำให้มีผลกำไรเพิ่มมากขึ้น

4. หากต้องการทำบัญชีแยกประเภทเพิ่มขึ้นก็สามารถทำได้ เพียงระบุหน้าบัญชีแยกประเภทไว้ที่ช่องหน้าบัญชีก็จะทำให้ทราบผลรวมของแต่ละรายการได้โดยไม่ต้องรอสรุปยอดตอนสิ้นเดือน

สรุป

ผู้ประกอบการค้าปลีกต้องให้ความสำคัญกับการจัดการการเงินเพื่อให้ร้านค้ามีสภาพคล่องทางการเงินที่เพียงพอและสามารถวางแผนในการจัดหาเงินทุนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้ประกอบการค้าปลีกต้องให้ความสำคัญกับการเอกสารทางธุรกิจเนื่องจากเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักฐานและมีผลตามกฎหมาย นอกจากนี้ผู้ประกอบการค้าปลีกควรมีการจัดเก็บบันทึกรายการสินค้าที่นำเข้ามาขายในร้านและสินค้าที่ขายออกไปในแต่ละวันว่าเป็นสินค้าใด มีจำนวนเท่าไร ขายไปในราคาเท่าไร ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบยอดขายและนำตัวเลขที่ได้นั้นมาคำนวณเป็นรายรับและรายจ่ายของแต่ละวันหรือแต่ละเดือน นอกจากนี้ผู้ประกอบการค้าปลีกจะรู้ตัวเลขต้นทุนและกำไรแล้วยังสามารถนำข้อมูลที่ได้มาบริหารสินค้าเข้าร้านได้ด้วยการวิเคราะห์ยอดขายของสินค้าว่าสินค้าใดขายดี และสินค้าใดขายไม่ดี เพื่อที่จะได้นำมาตัดสินใจว่าควรจะนำสินค้าประเภทใดเป็นจำนวนเท่าใดเข้าร้าน หากร้านค้าปลีกยังไม่มีการจัดทำบัญชีก็จะทำให้ไม่สามารถวางแผนการในอนาคตได้เลย

คำถามท้ายบท

1. จงอธิบายความหมายของการจัดการการเงินมาพอสังเขป
2. จงอธิบายความสำคัญของการจัดการการเงินที่มีต่อธุรกิจว่ามีอะไรบ้าง
3. จงบอกหน้าที่ของผู้จัดการทางการเงิน พร้อมยกตัวอย่างหน้าที่ประกอบ
4. จงอธิบายความต้องการใช้เงินทุนของธุรกิจในแต่ละช่วงเวลามาพอเข้าใจ
5. จงบอกถึงแหล่งเงินทุนของธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็กกว่ามีกี่แหล่ง อะไรบ้าง
6. จงจำแนกรายงานทางการเงินในรูปแบบของงบการเงินว่ามีกี่ประเภท แต่ละประเภทมีลักษณะอย่างไร
7. ต่อไปนี้เป็นงบแสดงฐานะทางการเงินและงบกำไรขาดทุนของร้านไทยค้าปลีกสโตร์

ร้านค้าปลีกไทยสตรี
งบแสดงฐานะทางการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

สินทรัพย์**สินทรัพย์หมุนเวียน**

เงินสด	100,000
ลูกหนี้การค้า	250,000
สินค้าคงเหลือ	<u>260,000</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	610,000

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

สินทรัพย์ถาวร (สุทธิ)	<u>520,000</u>
-----------------------	----------------

รวมสินทรัพย์	<u>1,130,000</u>
--------------	------------------

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น**หนี้สินหมุนเวียน**

เจ้าหนี้การค้า	160,000
ตัวเงินจ่าย	47,000
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	<u>28,000</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	235,000

หนี้สินระยะยาว	340,000
----------------	---------

ส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>555,000</u>
-------------------	----------------

รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>1,130,000</u>
--------------------------------	------------------

ร้านไทยค้าปลีกสโตร์
งบกำไรขาดทุน
สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

ยอดขายสุทธิ	690,000
<u>หัก</u> ต้นทุนสินค้าที่ขาย	<u>380,000</u>
กำไรขั้นต้น	310,000
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	<u>80,000</u>
กำไรจากการดำเนินงาน	230,000
<u>หัก</u> ดอกเบี้ยจ่าย	<u>15,000</u>
กำไรก่อนหักภาษี	215,000
<u>หัก</u> ภาษีเงินได้ (30%)	<u>64,500</u>
กำไรสุทธิหลังภาษี	<u>150,500</u>

ขอให้แสดงการคำนวณการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ดังนี้

- 7.1 อัตราการหมุนของสินทรัพย์รวม (total asset turnover)
- 7.2 อัตราส่วนกำไรสุทธิ (net profit margin ratio)
- 7.3 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (return on total asset: ROA)
8. ร้านค้าปลีกแบ่งรูปแบบการขายออกเป็นกี่ประเภท จงอธิบาย
9. จงระบุถึงความแตกต่างของค่าใช้จ่ายในการขาย (selling expenses) กับค่าใช้จ่ายในการบริหาร (administrative expenses) มาพอสังเขป
10. จงอธิบายความสำคัญและลักษณะของเอกสารทางธุรกิจพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

เอกสารอ้างอิง

- คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2557). **การบริหารร้านค้าปลีก**. กรุงเทพฯ: โฟกัสมีเดีย แอนด์ พับลิชชิง.
- เฉลิมขวัญ คุรุบุญวงศ์. (2556). **การจัดการการเงิน (Financial Management)**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- นิตยสารการเงินและการลงทุน. (2560). **อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญสำหรับบริษัทค้าปลีก**. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 14, 2560, จาก <https://th.talkingofmoney.com/key-financial-ratios-for-retail-companies>.
- พรธัญญา ฐวนิมิตรกุล. (2548). **การเงินธุรกิจ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โฟลว์แอคเคาท์ดอทคอม. (2561). **การทำบัญชีรายรับรายจ่ายเบื้องต้น**. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 14, 2561, จาก <https://flowaccount.com/blog/?p=2986>.
- ภัทรกิตติ์ เนตินิยม. (2563). **หน่วยที่ 1 การจัดการการเงินยุคไร้พรมแดน**. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 1, 2563, จาก http://fin.bus.ku.ac.th/pdf/01_p_stou%20u01.pdf.
- รัชนก พวงระณะสาร. (2560). **วิธีจัดทำบัญชีอย่างง่าย เพื่อสร้างรายได้ธุรกิจอย่างมืออาชีพ**. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 14, 2560, จาก <https://www.leaderwings.co/business/how-to-prepare-simple/>.
- วาสนา ดอนลาดลี และอภิรดี สังขพันธุ์. (2557). **ธุรกิจค้าปลีก เล่ม 1**. กรุงเทพฯ: ออลบุ๊กส์.
- เสกศักดิ์ จำเริญวงศ์. (2554). **การบริหารการเงินธุรกิจ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โสภณ ฟองเพชร. (2552). **การเงินธุรกิจ (พิมพ์ครั้งที่ 6)**. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- Block, S.B. & Groffrey, A.H. (2002). **Foundations of Financial Management** (10 th ed.). New Jersey: Von Hoffman Press.
- Kemp, R. & Waybright, J. (2013). **Financial Accounting** (2 nd ed.). Boston: Pearson.